

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ATAD. ANUL 54. No. 92.
1939. április 23., vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

UJ VILÁGJÁRVÁNY

Irla: SZ. JAKAB GÉZA

Ha nem volnánk idegesek, akkor is minden okunk meg volna reá, hogy azok legyünk. Hajdanában eleink még száz évvel ezelőtt is komoly aggodalmak között ültek fel Stephenson ur gőzparipájára, mivel igen tekintélyes szaktudós urak véleménye szerint az emberi szervezet nem bírja elviselni a huszon-harminc kilométeres „szédítő” sebességgel járó idegizgalmakat. Azóta, — hm, — alaposan kiderült, hogy még a háromszáz kilométeres sebességekkel járó idegizgalmakat is egészen tűrhetően el tudjuk viselni akár a földön, akár fölött, vagy vizek alatt és külön szerencsének tekinthetjük, hogy a tengeralattjáróink megaránylag eléggé elmaradtak a felszínen kifejtett örült rohanások tempóitól... És így vagyunk életünk többi más vonatkozásában is. Egy-egy pénzügyi év több gondot okoz ma, mint akár egy negyedszázadévválta ezelőtt egy egész gazdasági program s a politikában negyedévek alatt élünk át olyan tömegizgalmakat, amikből egy régi, harminc-éves háborúra is sok lenne az adagok minősége és mennyisége egyaránt. A mindennapi létezésért folyó, apró kis magán-diplomáciánk külön tájékozódási, technikai és taktikai energiákat követel, melyeknek egynegyed mennyiségével a múlt századév elején egész tartományokat lehetett volna szép nyugodtan és körültekintően elkörmányozgatni: nekünk arra is alig-alig elég, hogy köz- és magánterheink iránti kötelezettségeink terminusait és kötelezettségeit betarthassuk. Ha pedig egy-egy véges emberélet szokványos kereteihez hozzákalkuláljuk még az országos és kontinensközötti a szó legkifejezőbb értelmében zajló élet óriási fotomontázshoz hasonló ideg-hatásait; a hírközlések változatos formáin és ellenhatásain keresztül, ha ráérnénk, a legindokoltabban azon az óriási ellenálláson és teherbíráson csodálkozhatnánk a legjobban, amelyet idegrendszerünk finom hálózata ki tud fejteni a rázúduló benyomások jégverésével és tüzesőjével szemben...

Hát igen, egy kissé valóban idegesek vagyunk. Kivételesen nélkül mind, valamennyien. S aki nagyképiségből, húságból, vagy éppen szeméremből ezt be nem vallaná, az vegye tudomásul, hogy ettől még csak idegesebb lesz, hála Istennek, mert ehhez külön erőfeszítésre van szüksége és így még jobban igénybeveszi jobb sorsra érdemes idegrendszerét. S az ilyen meg is érdemli. Mert az őszinteség hiánya — hogy egész enyhén fejezzük ki magunkat, — nagyban közrejátszott abban, hogy a dolgok, kicsinyekben és nagyokban, idáig fajulhattak az elmúlt századelő folyamán. Eddig is mindig a nagyképek, a hiuk, a szemérmesek, egyszóval az ostobák handabandázásai juttatták el a helyzeteket a meredélyig, ahonnan nem nyílt út semerre, csak visszafelé, vagy — ugrás előre, a semmibe. Persze, rendszerint az utóbbit választottuk, tanunk rá Európa. Aztán, ha egy kicsikét megütöttük magunkat, vagy másokat: vagy mások minket, a fejünket fogtuk és idegeskedtünk, mintha nem ezzel ártanánk a legjobban a legtöbbet magunknak. Engedjék meg, hogy itt ne hivatkozzam a kérdés ugynevezett szak-tekintélyeire: politikusokra, szociológusokra, diplomatákra, írókra vagy éppen — újságírókra. A mi tanunk egy igen komoly ur, névszerint George Stockwell, az angliai Leeds városka iskolai főorvosa, aki láthatólag lelkiismeretes, gondolkodni tudó és többlet munkától vissza nem riadó mesterembere a maga szép hivatásának, mert ő volt az 1939-ben az egyetlen ember az öt világrész területén, aki figyelmessé lett arra, hogy az iskolásgyermekeink, fiuk és leányok vegyesen, mind gyorsabban, hibásabban, hadarva és gyakran dadogva beszélnek minden különösebb panasz-ök nélkül. A furcsa beszédjárvány az angliai városka középiskoláiban felkelte Mr. Stockwell figyelmét és hosszabb megfigyelés alatt,

— hónapokról volt szó csupán, mert a főorvost is tulságosan idegesítették az utóbbi fél év eseményei, — rájött, hogy az iskolás gyermekek ugyanannak a tömeg-epidemiának a gyengébb ellenállóképeséggel rendelkező áldozatai, ami az egész kultúrvilág pszichopathológikus tüneteit kiváltja: esemény-idegizgalom. A fiatal tanulók agyát és idegzetét a rendes napi munkájukon kívül inénziven vette igénybe minden piakát, újság, rádió, mozihíradó, izgatott családi eszmecsere és ez a túlterheltség, amelyet szemek és fülek közvetítettek agyuk centráléjába, defektusokra vezetett, amely más idegpályákon jelentkezett a hibás beszéd pillanatnyilag jelentkező rövidzárlatai formájában. G. Stockwell ur nem késett megállapításait nyilvánosságra hozni az egyik kis angliai orvosi hetilapban s a lelet most itt áll kiterítve előttünk, szinte klinikai részletezéssel. Igen, egy új epidemia született, melynek kórokozói valamennyiünkben virulensen élnek és töbzódnak, a világesemények idegbántalmi, a „neurosis europaensis“ (Stockwell).

Hát igen, valóban, ez van, ez tény, minek tagadnánk? A baj eltitkolása, elkendőzése semmi esetre sem szolgálhat javunkra. Meg kell beszélnünk egyszer előbb-utóbb, mit kell tennünk ellene.

Aki akarja, nevezze békének, akinek jobban tetszik: nyugalmasabb világnak: nevezzük akárhogy, de itt az ideje, hogy valamennyien, tehát fehérek és színesek, árjak és nemárjak, kék-pártiak és piros-pártiak, beszéljünk kell róla, hogy miként lehetne megkezdeni a terápiát, a közös küzdelmet az új, közös, nagy ellenség, a „neurosis europaensis“ ellen. Ne harsogjunk és ne dadogjunk, ne üzenjünk és ne füleljünk át az óceánokon, kontinenseken keresztül, hogy így meg amugy, csak ezzel a blokkal élünk, vagy csak azzal a szövetséggel halunk, vagy éppen fordítva. Törődjék ki ki saját magával és seperjen mindenki a saját kényszerképzetei között; hadd jusson hely a munkára és a nyugalomra. Ne idegesítsd embertársadat, hogy téged se idegesíthessen senki. Táblákat kellene nyomtatni az „Óvakodjunk a zsebtojvajoktól!“ mintájára, melyekkel józanságra inthetnénk a nap minden pillanatában magunkat és másokat. „Vigyázz a gyomorsavadra!“ Vagy: Szivbajos Ön! Ne politizáljon! Talán így többre mennénk a kontinensek minden uccasarkán, nyilvános helyiségekben, mint a konferenciákkal.

Dehát mindez csak ötlet, röpke tapogatózás új módszerek, új megoldási lehetőségek felé. Tény, hogy idegesek vagyunk és tennünk kell valamit, az Isten szent szerelmére, minél előbb; hiszen már nemcsak mi dadogunk, de az iskolásgyermekek is és nemcsak a diplomaaták beszéde egyre homályosabb, de, — ami ennél sokkal, de sokkal nagyobb veszedelem, — az új nemzedékek világképe is.

GAFENCU:

„A középeurópai kisországoknak igen fontos szerep jut a béke biztosításában“

Kihallgatáson jelent meg a külügyminiszter Lipót belga királynál — Tárgyalások az angol kereskedelmi küldöttség vezetőjével

Londonba, Párisba és Rómába látogat még el Gafencu külügyminiszter

Brüsszel. (Rador.) Pénteken délelőtt 10 órakor Gafencu külügyminisztert Lipót belga király egy óra 10 perccel kihallgatáson fogadta. Gafencu Radulescu-Mehedintí brüsszeli román követ társaságában jelent meg a kihallgatáson, melynek befejezése után koszorút helyezett el az ismeretlen katonai emlékművére. Fél 12 órakor Pierlot miniszterelnököt kereste fel Gafencu, akivel hosszasan tanácskozott. Ez után Sap külkereskedelmi minisztert látogatta meg és alkalma volt a román-belga kereskedelmi viszony kitünő eredményeit kiemelni. Fél 2 órakor Radulescu-Mehedintí követ villásreggelit adott Gafencu tiszteletére, amelyen az angol nagykövet és felesége, az Egvesült-Államok nagykövete, a francia nagykövet, Sir Frederich Leith Ross, a Romániába induló angol kereskedelmi bizottság elnöke és felesége vett részt.

Kemal Taraj török követ, a görög, a lengyel s a jugoszláv követek feleségeikkel együtt vettek részt. A villásreggeli után Gafencu még fontos megbeszéléseket folytatott. Este fél 9 órakor a román követségen díszvend volt, a melven a királyi udvartartás főmarsallja, a belga miniszterelnök és felesége, az olasz és német követek feleségeikkel és több belga miniszter vettek részt. Ma Gafencu résztvesz a

belga külügyminiszteriumban Pierlot által tiszteletére rendezett villásreggeli, utána pedig Calais-n keresztül Londonba utazik.

Gafencu külügyminiszter a belga távirati iroda képviselője előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Boldog vagyok, hogy Brüsszelbe érkezve átadhatom a román nép üdvözlését a belga nemzetnek. A két népet régi és meleg barátság fűzi egymáshoz. Különösen kellemes megtiszteltetés volt számomra, hogy leghódolatteljesebb tiszteletemet tehettem Öfelsége Lipót belga királynál. Szerencsésje országainknak, hogy a két bátor és bölcs uralkodó a békés politikát folytatja és ezt a politikát köteleességünk nekünk is követni. — Ugyancsak nagy hálával tartozom Pierlot miniszterelnöknek és külügyminiszternek, valamint Sap nemzetgazdasági miniszternek azért a barátságos fogadtatásért, amelyben részem volt. Hasonló baráti érzelmeket biztósíthatok kormányom részéről is.

— Bár a két ország földrajzilag távol esik egymástól, külpolitikája ennek dacára is azonos, mert a függetlenség és a béke képezi annak alapját. Meg vagyok győződve arról is, hogy a belga-román viszony még szorosabb lesz, mert az az óhánunk hogy mind-

azon országokkal szoros gazdasági összeköttetést létesítsünk, amelyekhez baráti érzelmek fűznek bennünket. A béke megőrzésére legjobb eszköz az, ha a népek gazdasági összeköttetése a termelő munka révén kimélyül. Az európai együttműködést óhajtó államoknak ez kötelességük is és igen valószínű, hogy a közeljövőben a közép-európai kisországoknak igen fontos szerep jut majd a béke biztosításában. A mai zavaros időkben, amikor gyakran és alaptalanul támadó, bekerítő és háborús politikáról, amelyet senki sem kíván, sokat beszélnek, lehetséges a békés bekerítő politikát megszervezni az elengedhetetlen irányzatokkal szemben. A helyes út az volna, ha valamennyi nemzet összefogná a háború ellen. Az erővételek legyőző mai pusztító eszközök használata után senki sem húzhat hasznát egy összeomlott Európa maradványaiból.

Németországi benyomásairól Gafencu úgy

nyilatkozott, hogy a legnagyobb udvariassággal fogadták Berlinben. Reméli, hogy az illetékes tényezőkkel folytatott tárgyalásai a Németország és Románia közötti viszony tisztázását fogják eredményezni. — Igen örülök — folytatta — hogy utazásom során

Londonba, Párisba és Rómába is ellátogathatok, ahol olyan államférfiakkal találkozom, akik mindig Románia barátai voltak.

Végül hangsúlyozta a külügyminiszter, hogy ez a nyilatkozat első, amit Bucarestből való elutazása óta adott.

London. A News Chronicle szerint Gafencu külügyminiszter kijelentette Berlinben, hogy az angol kezesség nem jelenti azt, hogy angol — német háború esetén Románia kénytelen lenne Angliát segíteni. Gafencu külügyminiszter határozott biztosítékot adott arra nézve, hogy a szovjet csapatok semmi körülmények között nem kapnak engedélyt arra, hogy Románia területére lépjenek.

Wohltat gazdasági tanácsos cikke

Berlin. Az utóbbi napok eseményeivel foglalkozva a Hamburger Fremdenblatt azt írja, hogy más államokkal ellentétben Románia bizonyos mértékű higgadságáról és a szükséges megfontoltságról. A Berliner Börsenzeitung és a Kölnische Zeitung cikkei közül Wohltat gazdasági igazgató, a német gazdasági bizottság vezetőjének tollából. A cikk, amely a legújabb román — német gazdasági egyezményről szól, többek között ezeket írja:

— Ha a román — német árucseré értelmét és értékét karakterizálni akarunk, akkor azt mondhatjuk, hogy Németország Romániába áruban megtestesülő tőkét, tapasztalatot és

munkát visz és onnan nyersanyagokat importál. Románia az általai kincset és munkát visz Németországba és az értékek kicserélésének ez a lehetősége olyan eszményi alapot képez, amelyre a román — német gazdasági tervet fel lehet építeni. Az egyezmény az értelemnek és az örendelkező akaratnak konstruktív kifejezése és attól az óhajtól van áthatva, hogy a két állam a közös érdekért békésen együttműködjön. Ennek az egyezménynek az eredménye meg fogja győzni a világot arról, hogy az Európa délkeleti részében nyitni új utakat nem pillanatnyi megoldások és nem átmenetek, hanem a népek jólétének fejlődését pozitív módon emelik.

Chamberlain felveti a hétfői minisztertanácsban az általános védkötelezettség bevezetésének kérdését

London. A Daily Telegraph szerint az angol kormány hétfőn tartandó minisztertanácsban Chamberlain miniszterelnök fel fogja vetni az általános sorszási kötelezettség bevezetésének javaslatát, miután a francia kormány az angol kormányhoz intézett sürgős táviratában nyomatékosan kérte, hogy Anglia a hadkötelezettség bizonyos módjával váltsa fel mielőbb az eddigi önkéntes rendszert. Azt hiszik, hogy ezzel meg lehet majd változtatni azt a fellogást, mintha Anglia nem tudna nagyobb csapatokat küldeni a kontinensre szükség ese-

tén. Hír szerint elsősorban azt tartják szükségesnek, hogy a 18—20 év közötti fiatalokat sorozzák be kiképzés érdekében.

London. Egyes londoni lapok tudni vélik, hogy a francia kormány ismételtlen megsürgette az angol kormányt, hogy legalább elvileg mondja ki, hogy szükség esetén Anglia területén bevezetik az általános védkötelezettséget. A lapok értesülése szerint az angol kormány egyik megbízottja ezzel kapcsolatos megbeszéléseket folytat Párisban.

Egy hét múlva, május 1-én a Fischer Eliz-palotába költözöm.
(Libreria Diecezana) helyiségébe **RENAISSANCE** divat-
Hétfőtől szombatig minden raktáron lévő divatcikket **RENDRIVÜL** **RENAISSANCE** divat-
OLCSON bocsajtom igen tisztelt vevőim rendelkezésére. Tisztelettel: **RENAISSANCE** áruház

Az utolsó győzelem

Írta: MARGUERITE COMERT,

Armand Doran, a „szép Armand“, a tükör előtt állt. Vidáman dudolt, amolyan magaszerezte kis dalt, melyet akkor énekel az ember, ha nagyon jó kedve van. Hosszan és gondosan kötötte meg nyakkendőjét, azután felvette mellényét is, kidüllesztette mellét, azután felvette mellényét is, kidülbájtát és virágot tűzött gomblyukába. Egy utolsó pillantást vetett a tükörbe, azzal megfordult és miután egy felületes csókot lehelt felesége homlokára, elsietett. Még az előszobából is behallatszott vidám dudolása.

Lucie, Armand Doran felesége, még ma is ugyanazzal a szerelemmel szerette férjét, mint esküvőjük napján. Pedig annak ma már huszonöt éve s Armand még ma is a „szép Armand“, ötvenegynéhány éves létére hírhedt szoknyavadász, aki huszonöt év óta vidáman, dudolva családja szegény Lucie, aki család, csapodárság ellenére is imádja ezt a karcsu, öreg legényt. Lucie mindig elszoruló szívvél, nem enyhülő fájdalommal figyelte férjének gyanus vidámságát, feltűnő előkészületeit, s s mindig tudta, mikor tűnt fel a látóhatáron új nő, mikor kezdte unni Armand legutóbbi szerelmét, mikor szakított. Remegve figyelte férje kedélyének változásait és egy életen át reménykedett, hogy végül mégis övé lesz az utolsó szó, övé lesz a végső diadal, férje vissza fog térni hozzá.

Hányszor kötögetett így békésen a szalon sarkában és hallgatta Armand hetyke dudolását,

amint találgára készült. A jó Armand azt hitte, mit se tud, mit se gyanít. Pedig Lucie, mialatt látszólag a szemeket számolgafta kötőfüjén, a legnagyobb erőfeszítéssel bírta csak legyűrni könnyeit, mert tudta, hova készül Armand és tudta, hogy reménytelen volna minden kísérlete, ha vissza akarná tartani. S mégis, egyetlen vigasza maradt az, hogy jobban szerette Armand-t, mint bárki a világon s az, hogy remélte, végül mégis vissza fog, vissza kell térnie hozzá.

Arra számított, hogy Armand megöregszik és többé nem fog kelleni másnak. Hiszen valamikor ő maga is szép volt és már akkor is hiába küzdött Armand csapodár természetével ellen s tapasztalnia kellett, hogy megöregedett, szeme elvesztette fényét, alakja elnehézedett, bőre peyühűt lett, megöregedett. De Armand se fog örökké dacolni az öregséggel. Lucie tudta, hogy Armand festi a haját, ismerte azokat a ráncokat, amelyek egyre jobban elszaporodtak a szeme alatt, halántékán. Tudta, hogy Armand is öregszik és tudta, hogy már nincs messze az az idő, mikor hiába lesz a masszázs, a hideg zuhany, a sport, a torna, meg fog öregedni és nem lesz többé sikere a nőknél. Akkor vissza fog térni.

Akkor vissza fog térni hozzá, mert nem lesz más asszony, aki szeretni fogja, csak ő, Lucie, aki akkor is, mindig szerelemmel fogja szeretni.

És elképzelte magának, amint Armand, a megöregedett szép Armand naphosszat karosszékében fog üldögélni, mialatt felesége gyapjuharisnyát, pullover, érmelegítőt kötöget neki. Sopánkodni

Betiltották Szlovákiában a magyar kultúregyesületeket

Budapestről jelentik: Pozsonyi jelentés szerint a szlovák kormány váratlanul betiltotta a magyar kulturális egyesületek működését. A betiltó rendelettel kapcsolatban Eszterházy János gróf, a szlovákiai magyarság vezére, a következő felhívást intézte a szlovákiai magyarokhoz:

— Magyar testvéreim! A szlovák kormány ismét lesújtott ránk és minden indokolás nélkül megtiltotta kultúregyesületeink működését és feloszlatta kulturális intézményeinket. Tiltakoztam, a szlovák kormánytól, kérve az intézkedés hatálytalanítását. Mindenki tudja, hogy mit jelent ez az intézkedés, amely kirokeszti életünkből a kulturális tevékenységet.

Ujabb tárgyalások

Cvetkovics és Macsek között

Zágráb. Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök szombaton délelőtt megérkezett Zágrábba és már fél 10 órakor megkezdte tárgyalásait Macsekkel a báni palotában. Az első megbeszélés 11 óráig tartott, de azt délután 5 órakor tovább folytatták.

Több mint száz gyilkosságot követett el egy bűnszövetkezet Amerikában

Newyork. A filadelfiai bíróság minden idők egyik legborzalmasabb bűnperének tárgyalását kezdte meg. A per vádlottja egy Carina Savato nevű asszony, aki ellen az a vád, hogy meggyilkolta 17 esztendő mostoha fiát. A per hátterében azonban fantasztikus büntény sorozat áll. A vádak szerint egy bűntársaság, amelynek Savato asszony is egyik tagja volt, négy államot behálózó bűnszövetkezetet szervezett biztosítási csalások elkövetésére. A társaság az eddigi nyomozás szerint több mint száz embert tett el láb alól. A feltűnően szép Carina Savato asszonynak az a szerep jutott, hogy menjen férjhez minden két-három évben az előre kiszemelt áldozatokhoz és bírja rá őket, hogy vbiztosítsák be életüket. Az asszony áldozatonként 500 dollár jutalmat kapott a banda vezetőitől. A társaság vezetője egy amerikai származású ember volt, akit már halálra ítélték. A másik vezető ügyében még nem tartották meg a fő tárgyalást. Ezuttal pedig Carina Savato asszony csak mostoha fia meggyilkolásáért kell, hogy feleljen.

fog, ha Lucie elmegy, mert nem akar majd egyedül maradni. Lucie még attól se riadt vissza, hogy minél fényomrokot lássa maga előtt Armand-t, mert inkább kívánta férje betegségét is, csak hogy jobban rá legyen utalva. Így vagy úgy: Armand az övé volt és vissza kellett térnie hozzá. Csak türelem, fájdalmas, kétségbeejtő, szívetépő türelem kellett hozzá, kívánni, amíg már senkinek se kell.

Majd akkor, akkor egész nap együtt lesznek, Armand többé nem megy el naponya titkos útjaira, nem fog többet dudolni és aggodó szemmel fogja lesni Lucie minden mozdulatát. S néha talán a multra is célozni fognak. „Ugy-e, nem haragszol rám?“ — fogja kérdezni Armand és Lucie így fog felelni: „Miert haragudnék? Nem, nem, most már nem haragszom!“ Hiszen akkor már egészen, visszavonhatatlanul csakis az övé lesz. Akkor, ha Armand már megtört, elfáradt, romja lesz önmagának. De mindegy, mert végre csak az övé lesz. És ez a diadal, ez a végső diadal mindent megér, minden szenvedést és minden türelmet, bőségesen kárpótolni fogja huszonötévi szenvedésért.

És Lucie felsóhajtott és várta. Megnyugodva, bizva a végső diadalban.

... De a sors másképpen akarta. Armand Doran, a „szép Armand“ nem öregedett meg és soha, se tért vissza hozzá. Egy napon házatól távol halt meg. Hirtelen, szívizélhűdésben, idegen asszonykarjai között. És Lucie csak a koporsóban látta viszont Armand-t, soha nem tudta visszaszerezni az egyetlen férfit, akit szeretett és aki sohase volt az övé.

Az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogának ügye

Silvlu Dragomir dr. kisebbségügyi miniszter előtt

Számos elintézésre váró kérést terjesztett a miniszter elé Szász Pál dr. és Mikó Imre dr.

Kolozsvárról jelenti távbeszélőn az Aradi Közlöny tudósítója: Szász Pál dr., a Front igazgatósági tagja és dr. Mikó Imre, a Front főtanácsának tagja április 21-én, pénteken felkereste dr. Dragomir Silvlu kisebbségi minisztert, akinek több pontban összefoglalt előterjesztést nyújtottak be. Napirendre került az állampolgársági ügyek kérdése, a nyelvvizsgákon elbukott köztisztviselők helyzete, az iparos egyesületek jogi helyzete, az ARADI RÓMAI KATOLIKUS GIMNÁZIUM NYILVÁNOSÁGI JOGÁNAK ÜGYE, az új távirati díjszabás azon intézkedése, hogy külön felár fizetendő, ha a távirat szövege magyar nyelven készült, a katonai intézkedéseknek a gazdákat közvetlen érintő részei, a közmunkáknak a mezőgazdasági munkálatok idejére való feltüggesztése, a magyar faji származású polgárok vadászfegyvereinek beszüntetése, a közigazgatási törvény 41. és az 1938. augusztus negyedik miniszteri határozat 17. szakaszának végrehajtása olyan értelemben, hogy a szintiszta magyarok és a vegyes etnikai területeken magyar községi bírakat nevezzenek ki. Az előterjesztések között szerepelt még: egyes hatósági közegek magatartása, valamint a különböző incidensek által megkívánt intézkedések megtétele.

Dragomir Silvlu dr. kisebbségi miniszter ígéretet tett a nula megjelent magyar vezetőférfiaknak, hogy az előterjesztett kérdéseket alaposan áttanulmányozza és a megoldás érdekében lépéseket tesz az illetékes miniszteriumoknál. A kisebbségi miniszterrel folytatott megbeszélés után dr. Szász Pál és dr. Mikó Imre felkeresték dr. Baran Coriolan belügyi alminisztert és előterjesztették a temesvári Magyar Ház megnyitásának ügyét, kérve, vonják vissza a működés beszüntetésére vonatkozó rendelkezést. A temesvári Bánsági Magyar Ház a Magyar Népközösség szervezeti központjaként működne a megnyitás esetén. A belügyi alminiszter ígéretet tett, hogy azonnal intézkedik a megnyitás ügyében. Ezután a községek által az iskoláknak folyósítandó pénzeszközök ügyét hozták szóba a magyar vezetőférfiak. Ugyanis az új közigazgatási törvény nem írta elő azt, ami a régebbi közigazgatási törvényben benne volt, hogy a községek rendes költségvetési bevételüknek 14 százalékát kötelesek iskolasegélyezés céljaira fordítani. A miniszter rendeletet adott ki, hogy a községek kötelesek az iskolák dologi kiadásait fedezni, akár állami, vagy telekezeti iskolák is legyenek azok.

Ujabb üdvözlő táviratok Calinescu miniszterelnökhöz

Bucurestihől jelentik: Országszerte lelkes visszhangra talált az a királyi felhívás, hogy a nemzet valamennyi erőit egyesíteni kell Romániának, mint szabad országnak természetes határai között való megvédésére. Armand Calinescu miniszterelnök naponta az ország leg-távolabbi részeiből és a társadalom minden rétegéből a levelek és táviratok özönét kapja.

A mai napon a miniszterelnök a következő helyekről kapott táviratot: Temes-tartomány, a gvulafehérvári egyházi gyűlés, a nemzetne-

velésügyi minisztérium tisztviselői, az abrudbányai szolgabírák és pénzügyi tisztviselők részéről és még több egyesülettől és intézménytől. Az egész országban a lakosság a kormányval való együttérzéséről tesz tanúságot. A tisztviselők saját elhatározásukból szívesen fizetésük egy részét a hadsereg felszerelésére ajánlják fel és valamennyien büszkék, hogy hozzájárulhatnak az ország védelmi művéhez, amely Őfelsége az uralkodó legmagasabb elgondolása szerint folvik.

Az 1848-as erdélyi kormánybiztosság Aradon őrzött irattárának felhasználásával

ir könyvet Dragomir Silvlu kisebbségi miniszter

Aradváros vezetősége a Román Akadémiának ajándékozta a történelmi bizonyítékokat tartalmazó Csányi levéltárat, aminek 5000 iratdarabja arról beszél, hogy

milyen szerepet vitt Erdély a 48-as időkben?

Aradváros Hivatalos Közlönyének legutóbbi számában a következő határozat jelent meg: „A 14284—1939. számú döntéssel elhatározott, hogy az aradi közművelődési palota könyvtárában „Csányi levéltár” néven őrzött és az 1848—49. évben működött erdélyi kormánybiztosság iratait tartalmazó irattárat a Román Akadémiának ajándékozzuk.” A rövid városi határozat azt jelenti, hogy egy értékes, Erdély története szempontjából felbecsülhetetlen értéket képviselő iratgyűjtemény kerül el Aradról, ahol több évtizeden keresztül őrizték.

A „Csányi-levéltár” Csányi László, az 1848. márciusa utáni független Magyarország kereskedelemi miniszterétől, Erdély harmadik teljhatalmu kormánybiztosától nyerte nevét, aki

első ízben rendszerezte az Erdélyre vonatkozó nagyfotosszerű iratokat, levelezéseket, hivatalos okmányokat.

A független magyar kormány annakidején ön-

álló és teljhatalmu kormánybiztosságot szervezett az erdélyi ügyek intézésére és ennek a kormánybiztosságnak élén először báró Vay Miklós, majd Böjthv Ödön állott. Csányi László 1849. január harmincadikán vette át a kormánybiztosság ügyeinek intézését és aránylag rövid ideig, 1849. május huszadikáig vezette a hivatalt, utóda pedig Szentiványi Károly illetve Boczkó Dániel volt. A nem is négy hónapos kormánybiztoskodás ideje alatt rendszerezte Csányi László az erdélyi ügyeket intéző hivatal irattárát és intézkedései alapján az utjonnan beérkező iratokat már a rendszernek megfelelően kezelték. Beérkezés szerint rendszeres sorszámmal látták el a kormánybiztosság összes iratait, úgy hogy amikor 1892-ben azután leltározták az irattárat, már kész anyag állott rendelkezésre. Az iratok között a legmagasabb sorszám az 5316-os volt. Időközben azonban több elkallódott, úgy hogy jelenleg valamivel kevesebb iratdarabot őriznek az aradi közművelődési palotában.

MI A HELYES?

1) Rossz időben az arcot krémmel bekenni. A szélek, esőnek, hónak szabadon kitett arcbből különben érdes és repedezett lesz.

2) Lefekvés előtt púdert, arcfestéket alaposan eltávolítani. Ejjel a porusoknak szabadon kell lélegezniük. Szakszerű arcmasszázs elejét veszi ráncoknak, szarkalábaknak.

A FOLTOS, PATTANÁSOS ARCBŐRNEK

Igen gyakran székrekedés az oka. A székrekedés folytán előálló, a szervezetre káros anyagok az arcbbőrön könnyen foltokat, kiütéseket, pattanásokat okozhatnak. Ilyen esetekben semmilyen szépitőszert sem használj, csak hashajtó, első sorban a nagyszerűen bevált Artin-dragée. Artin kitisztítja a beleket, eltávolítja a szervezetből a mérgező anyagokat, miáltal újra visszatér az arcbbőr eredeti tisztasága. Az Artin hatása enyhe, de biztos.

Artin

megszünteti a foltos, pattanásos arcbbőrt.

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

Különös érdekességet kölcsönöz ennek az irattárnak és az elajándékozás tényének, hogy a „Csányi-levéltár” kiindulási forrásmunkaként szolgál Dragomir Silvlu dr. kisebbségi miniszter számára most készülő nagyszabású fizkötetes munkájához, amely az 1848—49. évi nemzeti forradalom iratait és irásos bizonyítékait dolgozza fel.

A tíz kötetből kettőhöz éppen a Csányi-irattár szolgáltatja az adatokat, vagyis a kisebbségi miniszter munkájának két kötetét a Csányi-irattár adatait tartalmazza. Dragomir Silvlu dr., aki közismerten nagy tudású és képzett történész, felkérte Nichi Lazar tanárt, az aradi közművelődési palota igazgatóját, hogy legyen segítségére a nagy munka két kötetének összeállításában. Így történt azután, hogy

Nichi Lazar igazgató a kisebbségi miniszter utasításai és utbaigazításai alapján már fel is dolgozta a „Csányi-levéltár” anyagának egy kötetre való részét, ami készen is áll, a második kötet anyagának feldolgozása pedig most van folyamatban.

Ha a „Csányi-levéltár” el is kerül Aradról, iratgyűjteményének igen jelentős része már nem csupán egyedül meglévő kizárólagos bizonyítékot jelentő adat, mert hiszen két vaskos kötetre való adathalmaz nyilvánosságra kerül és közkinccsévé válik mindazoknak, akik közelebbről érdeklődnek a 48-as idők izgalmas napjai iránt, különös tekintettel Erdély akkori szerepére és helyzetére.

Halálraitelt spanyol köztársasági tábornok

Barcelona. (Rador.) Jose Aranguren Roldant, a köztársasági gárda volt tábornokát halálraitelték és kivégezték.

URANIA premiermozgó: Tel. 12-82

Allandó siker!

Jeanette Macdonald és Eddy Nelson

legjobb kiállítású színes víg operettje

Szerelmesek

Technicolor. — 11.30 és 3-kor mérsk. helyárral 5. 7.15, 9.30.

ASZÓDY JÁNOS:

CEUTA % GIBRALTÁR

Még 1866-ban történt, hogy Georg Grey angol admirális, azt merre javasolni, hogy Anglia keressen megegyezési lehetőséget Spanyolországgal és bizonyos ellenengedmények fejében eszközölje ki, hogy Ceutát, amely Gibraltárral pontosan szemközt, a marokkói partokon fekszik, adja, mondjuk „bérbe“. Erre, az angol tenger-nagy véleménye szerint azért lett volna szükség, mert Gibraltár előbb-utóbb elveszti azt a katonai jellegét, amelyet évszázadokon keresztül birt és a Brit Impériumnak, ha az India felé vezető utat biztosítani akarja, egyéb támasztékok, pillérek után kell néznie.

A tenger-nagy ötletét kinevelték, a brit sajtó szentelt neki néhány gunyoros cikket, azután az egész fejedésbe ment. Gibraltárt nem szükséges „kicsérélni“. Ha a britek eddig hitték benne, ezután sem csalódhatnak, mert a „Szikla“ egyenesen bevehetetlen.

Ez a vélemény Angolhonban egészen az utolsó időkig, még árnyalatokban sem változott. Az elmúlt év januárjában a hírneves „Daily Express“ hasábjain Castelrosse lordja cikkekben válaszolt Norman Mac Millan kapitánynak, az „Angol Repülő Ligája“ elnökének, aki kritikáltni merkte a „Szikla“ képességeit. Ilyeneket olvashattunk a cikkben:

— „A kapitány többek között azt állítja, hogy Gibraltár ma már nem egyéb, kivénhedt, öreg erődítménynél, amely éppen úgy nem tud majd a repülők bombáinak ellentánni, mint ahogy Lüttich és Namur nem bírtak megbirkózni a németek nehéz tűzéréseivel. Tisztelettel s becsülettel legyen mondva, a pilóták derék elnöke ebben az egyben téved. Gibraltár ma is az a „Szikla“, a bevehetetlen erőd, mely ezelőtt kétszáz és egynéhány évvel volt és bizony állíthatom, hogy az is marad. A kapitány Lüttichről beszélt, Namurról meg a többi belga és észak-francia erődítményről, de elfelejtette azt, hogy 1918-ban már a nyugati fronton beton-erődítmények egész sora huzódott! Egy „blochhaus“ egy géppuska és egyetlen katona — jme ez a „szentháromság“, amely Krupp, Schneider-Creuzotzl és Skodával együttesen dacolni tud. Sokszorozza meg az ilyenfajta fedezéket egy millióval és eredményül megkapja Gibraltárt“.

— „A bombák nem tehetnek kárt Gibraltárban, de a „Szikla“ jó egy néhány pilóta életébe kerülhet. Szardiniától Gibraltárig hosszú az út és az olasz legiflotta, mielőtt elrepülne Szardínia biztos területéről jobb lenne, ha előbb elolvassa a „Győzhetetlen Armádia“ szomoruan tanulságos történetét. Godlew tábornok mondom, aki Gibraltárt parancsnokolta 1933-ig: „Az ír gárda egyetlen ezrede megvédi a „Sziklát“ az egész világ ellen“.

Ne bocsátkozzuk ehelyütt túlságosan doktrina izű katonai szakvitába. Nem tehetjük ezt már azért sem, mert egyrészt nem vagyunk illetékesek, másrészt, mert — a mult tapasztalatai igazolhatják eme állításunkat — a katonai természetű jóslatok, hogy úgy mondjuk „előbecslések“, az esetek 80 százalékában csufos kudarcot valósítottak mindig. Egészen másról van itt most szó.

Gibraltár nem egyéb, mint egyetlen pontja annak az óriási erődítménynél, amelyet Anglia az Indiába vezető ut folytatosságának biztosítására évszázadok folyamán kiépített. Az ahesszin ügy óta minden újságolvasó jól ismeri ezt az utat, amely Gibraltáron kívül — amely különben a kontinensen Anglia egyetlen birtoka — Máltát ezt a haladó szigetet, a suezii csatornát, Ciprus szigetét, a Kamaran szigeteket, az aeni „sziklavárat“ (az angol reálpolitika inkább „sziklára“ építkezett, mint „homokra“) Szokotra szigetét és végül Singapore hadibázist foglalja magába.

Ezt a hatalmas, ezernyi mérföldekre terjedő utláncolatot, az „Imperial Railways“ repülő vonaljai, tengeralatti kábelrengetégek, dróttalan távirók láthatatlan vonaljai teszik erőteljesebbé, homogénebbé.

1704 július 24-ike óta van angol kézben Gibraltár és brit irányítás alatt nemcsak hadiszempontokból nőtté ki magát, hanem kereskedelmét is megsokszorozta. 1802-ben 3000 lakosa volt a sziklafélszigetnek, 1930-ban huszezer körül járt az erődítmények tövében élő, mindenfajta emberek száma. Állítólag ez a maximum, amelyet a „Szikla“ eltartani tud.

A félsziget terjedelme mindössze 5 négyzetkilométer. Legnagyobb részét az a hatalmas, fekete sziklarengető foglalja el, amely a hajón érkező idegen első pillanatra, megrémíti közvetlenül a tengerből kiemelkedő óriási, sehoh eddig még nem

látott alakulatu, gigantikus kódarabjaival. Ennek a kötömegek minden négyzetcentiméterjét kihasználják az angolok. A sziklakba erődöket, ágyutelepeket, kaszárnyákat, víztartályokat, élelmiszer-raktárakat, municióstelepeket furtak. Mindezt eddig megfelelt volna, ha nem jött volna el a repülőgép korszaka. Repülőbázisnak már nincsen hely a „Sziklán“.

Az ahesszin háboru idején jöttek rá Londonban, hogy az Indiába vezető ut folytonossága nem olyan biztosított, mint az évszázadokon keresztül hitték. Már akkor más fajta megoldások felé nézett a brit vezérkar és admirális és Ceuta neve tulajdonképpen ezekben az izgalmas napokban került újra a londoni tárgyalótermek asztalára.

Ceuta, Gibraltárral majdnem szemközt fekszik a Spanyol-Marokkó partján. Nincsenek ugyan sziklaóriásai, amelyeket bevehetetlen erődökkel lehet átalakítani, de ezen a modern technika, különösen a hadi technika, amely különben sem szereti a „földtúrásokat“, könnyen tud segíteni. Hírlik is, hogy a németek állítólag a Ceutától egészen a semleges, nemzetközi területéig, Alhucenas-ig terjedő páncélerődítményeket építettek ki és olyan ágyukat állítottak fel, amelyek nemcsak a 14 kilométernél alig szélesebb gibraltári szoroson visznek át, de elküldik lövegeiket fel Cadzlig, vagy keltre, Malagáig is. Ceutában ezen felül sík területek vannak, ezeken repülőtelepeket lehet kiépíteni. A kikötője is szélesebb, ami, ha nem is mindjárt pacifista, kereskedelmi szempontokból fontos, de az okosan kiépített mólók mellett buvárnaszádbázist lehet majd létesíteni.

Gibraltárban sem egyiket, sem másikat nem lehet véghezvinni. Ott nincs hely repülőgépek számára, a sziklán nem volt elég hely kikötőt faragni, a mólók kis forgalom lebonyolítására is alig elegendő.

Selyemharisnyát, férfi és gyermekharisnyát, selyem és cérna reformot és combinét, bőr és cérna keztyut, szvettart legolcsóbban **Bogyónál,** Str. Eminescu 1. (Corso-mozl mellett)

Elutasította a Semmitőszék a nagyszebeni szász evangélikus egyháznak a nem állam-nyelven vezetett könyvek adótöbblete elleni felfolyamodását

Bucurestiből jelentik: A nagyszebeni szász evangélikus egyházközség birói uton megtámadta az 1935. évi április elsejei törvény harmadik szakaszát, amely jelentékeny adótöbbletet ír elő azoknak a vállalatoknak és intézményeknek, amelyek hivatalos könyveiket nem az állam nyelvén vezetik. Az evangélikus egyház érvelése szerint a törvény alkotmány alapelveibe ütközik, mert nem tartja szem előtt az állampolgárok törvény előtti

egyenlőségét. A Semmitőszék a felfolyamodást most tárgyalta le és azt, mint alaptalant elutasította. Indokolásában kimondja, hogy a hivatalos nyelv a többségi nemzet nyelve és a többletadót azokra alkalmazzzák, akik megengedik maguknak azt a fényvűzést, hogy hivatalos írásaikban nem az ország nyelvét használják. A Semmitőszék a törvény szövegét teljesen az alkotmánynak megfelelőnek nyilvánította.

Fantasztikus meglepetések várják az idei budapesti Nemzetközi Vásár látogatóit

Budapestről jelenti tudósítónk: Ha eddig vásárvárost építettek évenként a Városligetben a Nemzetközi Vásár céljaira, ezidén már valóságos metropolist, tökéletesen felszerelt világvárost kellett a nemzetközi kiállításereg és a milliós látogatóközönség érdekében elővarázsolni. Közel 1500 versenyképes ipari cég vonul fel a vásáron, amelyek immár nemcsak uccái, utai, körutai, terei, parkjai, vendéglői, kávéházai és telefonközpontja van, hanem már — 36 méter magas karcsu antenna hirszej — saját külön rádióleadóállomása is. Van persze külön rendőrsége, külön tűzoltósága, külön mentőszolgálat, óriási divatrevüszínháza és több filmszínháza is, nem is szólva a sok irodai és hivatali helyiségről, amelyben az adminisztrációt bonyolítják le és a közönséget szolgálják ki.

Persze se szeri, sem száma a meglepetéseknek, az újdonságoknak, az újításoknak. Ezek között — hogy csak néhányat említsünk — nagy érdeklődésre tart számot az első kerékpárkiállítás, a légoltalom tökéletesített propagandája, a munkásság egészség-szolgálatának és a gyári higiénájának eszközei, az irodai munkát megkönnyíti legmodernebb gépek sorozata, a meglepően szép „bor-kapuk“ és nem utolsó sorban a most népszerűsítésre váró új és olcsó „virsli-típus“.

Már felépült a hatalmas vásárváros, már zsum-folva érkeznek a vonatok Budapestre, hiszen a vásár utazási és vizumkedvezményei az elmúlt kedd óta már érvényben vannak. Az utazási és vizumkedvezményeket biztosító vásárigazolványokat az ország minden utazási és menetjegyjirodája árusítja és ilyet bárki szerezhet magának. Ara egyenként 3.60 svájci frank, 3 márka, 120 lei, 50 dinár, vagy 30 Kc. A vásárt április 28-án nyitják meg ünnepélyes keretek között.

Olaszország és Albánia gazdasági, pénzügyi és vámegyezményt kötöttek

Tirana. (Rador.) A Stepani-ügyműködés jelentése szerint Olaszország és Albánia gazdasági, pénzügyi és vámegyezményt kötöttek. A vámszolgálatot az olasz vámgazgatóság fogja átvenni.

CORSO-MOZGO 11.30, 3, 5, 7.15, 9.15
„A két árva“ Főszerepben: ANNIE DUCEAUX,
 a „Kacsmóküllő börtön“ hősnője.
 HIRADÓ.

Garantált tisztagyapjából

készült

férfiruhaszövetek

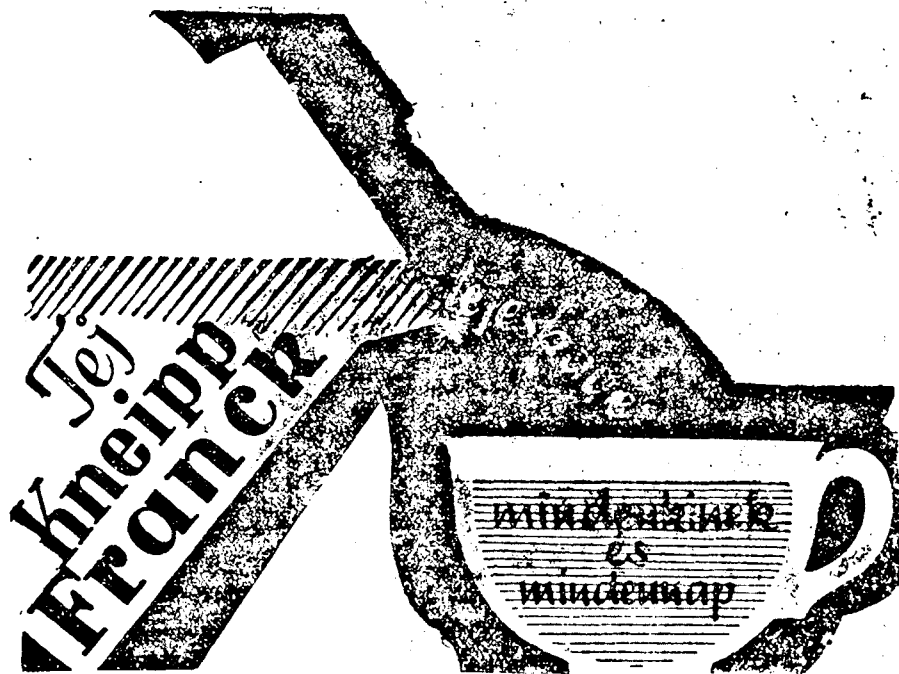
nagyon olcsó áron

kaphatók

POSTAVARIA

P. FAUR

BUL. REGINA MARIA 16.

A SZERELEM ÉS A HÁBORU

ÉDES TESTVÉREK!

TRISTAN ÉS IZOLDÉTÓL A GÉPESITETT HADSEREGEIG

Irtta: KÁLLAY MIKLÓS

Alig egy-két hete igen érdekes könyv jelent meg, amelyről még nagyon sokat fognak beszélni. Lesznek, akik elragadtatással olvassák. Sokan szenvedélyesen vitatkoznak majd vele. De nem lesz senki, akit meg ne lenne állításainak, feltevéseinek és felfedezéseinek eredetisége. A könyv szerzője, egy francia nyelvű svájci író, Denis de Rougemont olyan kijelentéseket kockáztat meg könyvében, amelyeket első hallásra mindenki képtelenségnek tart. De Rougemont bizonyítani kezd. Egyre erőteljesebben sorakoztatja fel érveit. És ha végül nem is tud mindenkit teljesen meggyőzni, igen sok embert gondolkodóba ejt, hogy amit eddig rég elintézett ügynek, megdönthetetlen igazságnak tartott, az talán még sem olyan száz százalékos bizonyos, mint ahogyan a közhitben él.

Denis de Rougemont könyvének címe igen egyszerű: „A szerelem és a Nyugat”. A szerelemnek a fogalmát vizsgálja, amely nyugaton a keresztény középkorban kezd kialakulni s amely egyformán különbözik úgy a klasszikus pogányságnak, mint a keleti világnak a szerelemről alkotott felfogásával. Ennek a nyugati szerelemnek legtöményebb megnyilvánulási módja a szerelmi szenvedély, amint Rougemont nevezi, l'amour passion s amelyben a szerelem fogalma szorosan összefügg a szenvedésével. Ez a látszólagos ellenmondás teljes magyarázatot talál az összes szerelmi regények őseiben, Tristan és Izolda mondájában, amelyben először testesül meg ez a vak s szinte már őrlőngő szerelmi szenvedély a két szerelmes végzetes vonzalmában.

Rougemont alaposan izeire boncolja előttünk a Tristan-mondát, rámutat a meglepő ellentmondásokra, amelyek magyarázatra szorulnak s végül azt a meglekítő kijelentést teszi, hogy Tristan nem szereti Izoldát. Vagy helyesebben nem Izoldát szereti, hanem magát a szerelmet, a szenvedést, amely a szerelemmel jár. Ezért maga teremt egyre mesterséves akadályokat, hogy vágyát és szenvedését fokozza s a legszörnyebbet áhítja a halált, mert csak az hozhatja meg vágyának teljes megnyugvását. Ez a katasztrófális, csak a halálban révet érő szerelem ihleti az egész romantikus irodalmat, de elsősorban a trubadurok udvari irodalmát. Ez az irodalom és ennek egész szerelmi felfogása a tiszta szerelem jegyében áll, megveti az érzékiséget s a szűzi egyvülést áhítja a halálban. Mégis ellentétben áll az Egyház felfogásával, mert megveti az Egyház által szentséggé emelt házasságot, hallani sem akar utódokról, családról s ellentétben a természet törvényeivel, mesterkélten és beteg világot akar teremteni.

A szerelem és a háboru közös nyelven beszélnek

Szinte elképzelhetetlen, hogy az az eszmévilág s az udvari trubadur költészet olyan gyorsan meg tudta az ember természetes ösztöneivel és az Egyház parancsával szemben a nyugatot

hódítani. Rougemont ennek is megfejti a titkát s én, aki Magog fia című regényem írása közben mélyen elmertültem ennek a trubadurkorszaknak vizsgálatában, teljesen osztom nézetét. Az a fel-fogás, amelyet a kurtoázia udvari szelleme és költészete magáévá tett, ez az életet, családot, házasságot tagadó vagy legalább annak bomlására törő szerelmi szenvedélyről alkotott, teljes összhangban van van a kathar vagy albigenes eretnkséggel, amely a XII. században egész Dél-nyugat-Európát hatalmába kerítette. Olyan veszedelmes méreteket öltött ez a lelforgató tévtan, hogy az Egyház végül kénytelen volt keresztshaddal megfékezni. De teljesen kiirtani sem megismételt hadjáratok, sem az Inkvizíció tisztogató munkája nem tudták. Az eretnkség tovább lappangott még és vallási felfogása átszivárgott a társadalmi életbe. Denis de Rougemont érdekesen s az érdekes átértelmezések egész sorával bizonyítja, hogy maga a Tristan-monda, amelyet legalább is Wagner híres operájából mindenki ismer, tulajdonképpen a katharok mítosza, amelyben minden szerelmi képek és vonatkozásnak jelképes értelme van. A katharoknál egvébként is szigorú tilalom kövelette, hogy vallásukról és annak titkairól soha nem volt szabad nyíltan beszélni, csak burkolt jelképekben.

Férfiszövetek

szép választékban

SZÉKELY-

NÉL, a színházzal szemben.

CONSUMTAG.

Denis de Rougemont azután végig vezeti a Tristan-mondának ezt az értelmezését az irodalom egész fejlődésén. Megállapítja, hogy a Tristan és Izolda-mondában jelentkezik először a világirodalomban a híres szerelmi háromszög, amelyet a keleti irodalom máig sem ismer. Lényegében majdnem ez az egyetlen tárgya a legkülönbözőbb változatokban az egész nyugati irodalomnak, míg azután a XIX. század szinpadja érzéki tartalommal megtöltve, végkép leírhatja.

Megvizsgálja a kérdést társadalmi szempontból, a házasság mai problémáival kapcsolatban s közben csak úgy, melleleg kitér a szerelmi szenvedély és a háboru kérdésre is. Itt szintén olyan meglepő párhuzamokat talál e között a látszólag annyira ellentétes két emberi intézmény között, hogy már csak rendkívüli érdekességénél fogva is érdemes a kérdéssel foglalkozni, annál is inkább, mert ma a világ az óriási fegyverkezések révén állandóan a fenyegető háboru lidércnyomása alatt áll.

A szerelemnek a termékeny, szenvedésről alkotott fogalma — mondja Rougemont —, tízöt százzal kapcsolódik össze Nyugat lelkiismeretének legtitkosabb mélyén a háboru fogalmával. Főlöszleg Freudig visszamenni, hogy a háboru és a szerelem ösztöneinek az alapokban való kapcsolódását észrevegyük. Érdekes már maga az is, milyen közös nyelven beszél a szerelem és a háboru. Mindjárt a XII. és XIII. században a szerelem szótára a tornajátékok kifejezéseiből gazdagszik olyannyira, hogy nemcsak homályosan érzett rokonságról, hanem a részletek aprólékos párhuzamáról van szó.

A szerelmes is ostromolja szive hölgyét. Rohamot intéz ellene, szorongatja, hogy ellenállását letörje. Kitartóan üldözi és igyekszik legyőzni tartózkodása végső védekezését. Érdekes paradoxona a kurtoázianak, hogy a győztes lovag rabja lesz a legvőzöttnek, ő a hűbéres s a hölgy a hűbéru, mintha nem is ő szenvedett volna vereséget. És a hadi élet nyelve még számos példával szolgálhatna ezen a néhány hirtelen kikapott kifejezésen kívül.

Avilai Szent Teréz ifjkorában buzgó olvasója volt a lovagregényeknek s azoknak kifejezőmódjából sokat felhasználó később misztikus költeményeiben. Egyik mestere, Francisco de Ossuna egészen részletes párhuzamot von szerelem és háboru között.

— Ne gondolja senki, hogy a szerelem csatája olyan, mint más közönséges ütközet, ahol a rémület és az iszonyatos harci zaj riasztja meg a két felet. Mert a szerelem csak a gyöngédség erejével küzd és nincs más fenyegetése a szerzavaknál. Nyilaj és csapásaj a kedveskedések és az ajándékok. Tüzérsége sóhajokkal bombáz, S üldöklő lángja maga az élet.

Különös szertartások és formák

Még érdekesebb jelenség, hogy a középkor szertartásosaj emelt udvari szerelme, amelynek vitás eseteit külön szerelmi törvényszékek intézték s amely külön költészetet teremtett, ezen a költészetet át rányomta bélyegét a hadviselésre is. Egyetlen példa, hogy az ars amandiból született meg az ars bellandi.

A középkori hadviselés lényege a lovagi eszmény, de ezt a lovagi eszményt nemcsak az egyvni hősiességben, az egyvni cselekvésben érezzük, hanem a csata lefolyásának egész módjában. Ez a hadviselés, a küzdelem a legszigorubb formához van kötve. Előfordul, hogy sokan védelem nélkül megszároltatják le magukat, csakhogy válam lehetetlen szeszély törvényének engedelmesskedjenek. A Csillagrend lovagjai megesküdtek, hogy soha négy ünél többet nem hátrálnak a csatában, ha mégis hátrálnak, halniok kell, vagy kényre kegyre megadjuk magukat. Az udvari törvények a legapróbb részletekig egyvni máh szabályozzák a csaták etikettjét, akár csak a szerelmét. Egykoru hadászati könyvek ilyen kérdéseket vetnek fel. Ha valaki a harci kavardásban leveszti kölesönkapott fegyverét, köteles-e visszaadni? Szabad-e ünneppanapon csatázni? — Étkezés után helyesebb-e harcolni vagy éhómra? — Mikor szabad a fogságból megszökni? És így tovább.

De különösen a lovagi torna területe az, ahol csaknem tökéletesen érvényesül a szerelmi és harci indulatok közössége és a trubadur-eszmény törvénye. A lovagi torna a középkor sportja, udvari szertartásaj annyira drámai, hogy szinte benne lehetne látni a modern dráma egyik forrását. A torna lényegében a Tristan-monda sportbeli ekvivalense. Itt is a szerelem és a halál kapcsolódik szorosan egymásha. Hősiesség a szere-

Villany, csillár, rádió átszerelését jutányosan vállalja Kalmár József Str. Bratianu 1. TELEFON: 11-10

lem által, a szerelmi vágy átalakulása öngyaldozássá, amelyben a halál szintén ott szerepel, mint a szerelem végső révbejutása, akár a Tristan-mondában. A lovagi tornák szinszerűsége a Kerek Asztal regényéből vette a példát. A küzdelem szerelmi jellegét az is kiemelte, hogy a lovag hölgye fátylának vagy ruhájának egy darabját tüzte lándzsájára s harc után esetleg vérről átitatva nyújtotta föl neki. Az Egyház vérontás és a szerelmi szenvedély légköre miatt, amely ezt a harcot átítatta, mindig rossz szemmel nézte a lovagi tornákat.

A harcokban ugyanaz a lovagság vett részt, amely a tornákat vívta, de csak a XV. századig. Az Azincourt-i csata volt az utolsó, amelyben még a lovagi hadviselés érvényesült. A XV. században már gyalogság harcolt és pedig zárt sorokban, tehát vége az egyéni küzdelemnek.

Olaszország a renaissance idején új hadviselési módot vezetett be, amelyben a kiváló kapitányok, condottierek energiája, leleményessége érvényesült. Guichardin írja, hogy Itália sohasem volt olyan virágzó és olyan boldog békeességben élő, mint 1400 körül. Tündöklő államférfiai, nagy művészei és tudósai és kiváló kapitányai voltak. Ezek a condottierek az első hivatásos katonák. A pápák és fejedelmek szolgálatában álltak, nem annyira az volt a feladatuk, hogy hadat viseljenek, hanem, hogy amennyire lehet, megakadályozzák a háborúban az öldöklést. Ezek a kalandorok mind kitanult diplomaták és minden hájjal megkent kalmárok voltak. Gyökeres módszerek voltak az ellenség megsemmisítésére. Például mindenestül megvásárolták az egész ellenséges hadsereget. Ha mégis összetűzésre került a sor, ez nem járt nagy kockázattal. Civilizálták a hadviselést. Divatban volt a vezérek párviadala is és gyakran ez döntötte el a háborút. A löfegyverek használatát, mint az egyéni méltósággal össze nem illőt, megvetették. A háború tehát tulajdonképpen fegyveres diplomáciává vált s ugyanilyen diplomáciává vált a szerelem is, amely ismét megtartotta párhuzamát a háborúval.

Mikor VIII. Károly francia király bevonult Itáliába, harminchat bronzágyújának dörgése olyan páni rémületet keltett, mintha a világ vége érkezett volna el. Olasz földön addig nem ismerték az ágyút és meg is vetették ezt az inkább pokoli, mint emberi gépezetet. Mint szörnyűséget említik, hogy a rappalói csatában, amelyben 3000 ember vett részt, száz elesett. De a franciák kegyetlen pusztításainál is jobban sajozták a spanyol hadjáratot. Itt már nemcsak tüzéség vett részt, hanem a polgári lakosságból is sokat lemészároltak. Szóval megszületett a modern háború.

A XVII. és XVIII. század hadvezérei a taktikára helyezték a fősúlyt. Úgvesen tologatták ide-oda csapattesteiket, míg végre sikerült az ellenséges erők érvényesülését megbénítani. Vauuban nyomán egy megerősített hely ostroma olyan elmémi volt, amelynek felvonásai úgy követték egymást, akár a klasszikus tragédiáké. Az akkori hadviselés leginkább a sakkjátékhoz hasonlított, amelyben honvöljelt hadmozdulatokkal addig tologatták előre, jobbra, balra az erőket, míg matot adtak az ellenségnek. A kor csipkés, parókás, selyemkesztyűs hadvezérei éppen ellentétet voltak a vakmerő lovagoknak, akik halálmegvető bátorsággal rohantak a harcok legvéresebb tömekegésébe, mint ahogy a halált áhítózó szerelmi szenvedélyt is felváltotta a cinikus és érzéki kalandvágy ebben a korban. A XVIII. század hadvezére éppen azt tartotta dicsőségnak, ha megvett egy várost három ember élete árán. A há-

boru hősi szenvedélyének legkiáltóbb arculecsapása Law-nak, az államcsőd híres pénzügyminiszterének a gondottiereket is tullicitáló feltegetése.

— A győzelem — mondta Law — mindig azé, akié az utolsó tallér. Franciaország hadserege évi 100 millió fontha kerül, husz éven át 2 milliárdba. Husz év alatt legfeljebb öt háborunk van, ami megint egy milliárdal vet hátra bennünket. Vagyis husz évi háboruszkodás körülbelül 3 milliárdunkat emészt fel. S mi az eredmény. A háboru tüzzel, vassal, vízzel, betegségekkel elpusztít körülbelül 150.000 ellenséges katonát. Szóval egy német katona elpusztítása 20.000 fontunkba kerül, nem is számítva a mi népünk veszteségét, amely megint csak másik 20 év alatt pótolható. Nem volna-e hát jobb helyett a költséges, veszedelmes és ártalmas hadviselés helyett megvásárolni az ellenséges hadsereget, ha alkalom kínálkozik rá.

A francia forradalom megteremti a nemzeti háborút

Law furcsának látszó terve nem is olyan nevetséges, ha meggondoljuk, hogy ebben a korban a hadseregeket vásárolták, hiszen mindenütt zsoldosok harcoltak. A francia forradalom azonban óriási változást hozott. Megteremtette a népfelkelést és a nemzeti hadseregeket. A Valmy-i csata óriási fordulatot jelentett a hadviselésben. Itt rongvös, kiéhezett sanscullette-ok vertek meg jól felszerelt, kitűnően vezetett hadseregeket. Így volt ez a napoleoni csatákban is. Mert már nem a stratégiai remekelés s a hadseregek számbelés és anyagi ereje döntötte el a csatákat, hanem a hadsereg lelkesedése, hangulata és ebből kifolyó harci lendülete. Most már nem elszigetelt hadak harcoltak egymás ellen, hanem nemzeti hadseregek az egész nemzet ügyéért.

Ugyanígy változson meg át a szerelem is. A romantika újra trónra ülteti Tristan szerelmi szenvedélyét. Az érzelmei ereje fajakat dönt és ismét a halál jegyében látja a nagy szerelem legfőbb próbáját. Napoleon szerelmei és hadviselési módjai között is megvan az összefüggés. Csatáinak egy részén Josenhine varázsa érzik — ez a vakmerő sakkhuzások kora, az ellenséget megzavaró blöfföké, amikor a döntő pontra összpontosít minden erőt és tulerővel szemben így csikarja ki a győzelmet. A másik típus már a Mária Lujza főhercegnő dinasztikus házasságával legitimitást alapító császár kidolgozott, klasszikus

csatatervével dolgozik, mint például a wagrami csatában.

A világháborúban a híres verduni csata, amelyet a németek Material-schlachtnak neveztek el, már az elővendő totális háborúból adott izelítőt. Ez a háboru a hadigépek mérkőzése, géppé teszi magát a harcoló embert is és így érzelmi párhuzamokba már alig állítható be.

Márton Áron püspök a csiksomlyói bucsun

A püspök pünkösdi látogatása alkalmával Csikszeredán bérálni is fog

Csikszeredáról jelentik: Egyházi körökből szerzett értesüléseink szerint ebben az évben az eddigieknél is fényesebb külsőségek között ünnepli meg hagyományos csiksomlyói bucsuját a római katolikus székely társadalom. A hatalmas tömegeket mozgató bucsun Márton Áron, Erdély fiatal püspöke is részt vesz. Ez alkalommal hódol első ízben a székelység fiatal, nagyra hivatott püspöke előtt.

Erdély püspöke a csiksomlyói kegytemplomban fogja felszentelni egyházmegyéje új papjait is. Ezzel új, fontos és régóta óhajtott megvilágításba kerül Csiksomlyó, Erdély kegyhelye. A csikszeredei római katolikus főgimnázium még meg nem bérált növendékeit is pünkösdi látogatása alkalmával részesíti ebben a szentségben Erdély katolikus főpásztora.

Felszabadította az ítélőtábla

az aradi pénzügyigazgatóság sikkasztásért elítelt tisztviselőjének vagyonát

A temesvári ítélőtábla mellett működő vagyongyűjtővizsgáló bíróság pénteken tárgyalta az ítélőtábla által öt évi börtönre ítélt Miklós Géza, volt pénzügyigazgatósági tisztviselő kérelmét. A tisztviselő, mint emlékeztetés, Procopovitsné nevű kartársnőjével és annak férjével sikkasztási ügybe keveredett és bűnügyi úton vonják felelősségre. Amikor elmarasztalták, vagyonát is lefoglalták és éppen ebben az ügyben fordult ügyvédje, Palincas Gh. Ioan utján a temesvári vagyongyűjtővizsgáló bírósághoz és bebizonyította, hogy Miklós Géza, amikor megnősült hozományként kapott egy házat, amit később eladott és a vételárért egy nagyobb ingatlan vásárolt. Az árkülönbözést a pénzügyigazgatóságtól kapott fizetéséből fizette ki részletekben, míg megélhetését felesége gazdálkodása biztosította. Miután a felülvizsgáló bíróság megállapította, hogy a fenti tények megfelelnek a valóságnak, elrendelte a vagyon feloldását. Miklós Géza most ezt a döntést szeretné felhasználni bűnügyénél is, hogy ezzel bizonyítsa: vagyona nem növekedett, tehát semmi érdeke sem lett volna a sikkasztásra.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

Családi szálloda a város szívében.
VIII., Csokonai-utca 14. Nemzeti Színháznál.
Ujjannan berendezve, közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

E héten nyílik meg a

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Április 28-tól május 8-ig tart

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével. Saját rádióleadó állomás. Divatszínház. Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50% utazási kedvezmény

Érvényes: Magyarországon Budapestre április 18-tól május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi államban érvényes vasuti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti.

Érvényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében

vizummentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárvizum május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. Vásárigazolvány egyenként 120 leierért kapható az „Europa-Románia” (Sándor könyvkereskedés) utazási iroda és a Wagons Lits-Cook összes iroda fiókjainál.

Amatőr fényképezők! INGYEN előhívjuk a nálunk vásárolt filmeket és lemezeket és „FOTO SPORT” Str. Eminescu 2
 olcsón készítünk kópiákat és nagyítást. Színes filmek kaphatók

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A magánosok által beszoigáltatott aranypénz, érme, vagy ékszer is megkapja a beváltási prémiumot

Ez a jutalom a beváltási áron felül három hónapig 81, azután 66 ezer lei

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács határozatot hozott, amelynek értelmében a határozat megjelenésétől számított 3 hónapon belül a jegybank a neki beszoigáltatott aranyért a törvényes beváltási áron felül kilogrammonként 81.666 lei 67 bani prémiumot fizet. Három hónapon túl a prémium csak 66.666 lei 67 bani. Az intézkedés különféle aranytárgyakra és érmekre is vonatkozik.

A minisztertanácsi jegyzőkönyvhöz csatolt pénzügyminiszteri jelentés rámutat, hogy a bányászat által nyert arany mellett a nemes fémek forgalmáról szóló törvény értelmében a Banca Naționala részére átengedhetők azok

az aranytárgyak is (érmek, ékszerek és aranypénzek), amelyek értékesítésére nézve eddig még nem vezették be a jutalmak rendszerét. Emiatt ezek az aranyholmik részint felhalmozódnak, részint külföldre csempésszik őket. Mivel ez a helyzet ellenkezik a nemzeti érdekekkel, a pénzügyminiszter, különösen a mai körülmények között helyesnek véli a gazdasági (bányászati) jutalmakhoz hasonló ösztönzési jutalmak bevezetését. Az első három hónapban a jutalom nagyobb lesz és ez azt a célt szolgálja, hogy meggyorsítsa a magántulajdonban levő aranyak a Banca Naționalához való beszoigáltatását, illetve értékesítését.

Ujabb miniszteri intézkedés a fizetések utáni adó leróására

A pénzügyminiszter az alkalmazotti fizetések utáni adó levonásával kapcsolatban 1938—1939. számú körrendeletében tisztázta azt a kérdést, hogy az 1939. március hónapra esedékes fizetések utáni adót milyen rendszer alapján kell levonni. A rendelet a következőkben intézkedik:

Az 1939. március 31-iki 606.335 számú körrendelet folytatásaként a pénzügyminisztérium közli, hogy az 1939. március havi fizetések után fizetendő adót, amelynek leróása a törvények értelmében április hónapban esedékes, a régi egyenesadótörvény alapján kell levonni, illetve kiszámítani. Az 1939. április elsején életbelépett egyenesadótörvény intézkedései ezen fizetésekkel kapcsolatban csak abban az esetben alkalmazandók, ha az adókat az érdekeltek nem fizetik ki az egyenesadótörvény 47. szakaszában előírt határidőn belül.

Igy tehát a fenti miniszteri rendelet ellenében áll az aradi pénzügyigazgatóság személyzeti adó osztályának álláspontjával, amely annak a véleményének adott kifejezést, hogy a márciusi fizetések után az adót az április elsején életbelépett törvény alapján kell leróni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet aradi fiókjának közleménye

A lovak ápolása és gondozása

A gazda vagyonának lényeges részét az állatállomány képezi, és ezek között elsősorban az igaerőt szolgáló lovak. Különösen áll ez a kisebb gazdaságokra, ahol a földmunkálatokat kevéssé lehet a drága gépi erővel helyettesíteni. Ezt a kis gazda legfeljebb szövetkezeti alapon teheti meg, de még akkor sem nélkülözheti az állati igaerőt.

Magyar gazdaközösségünk általában lovat használ a gazdasági munkálatai ellátására. A ló gyorsabb mozgása és munkája jobban megfelel a magyar vérmérsékletnek, mint a lassabb ökör, de az alföldi viszonyok, a nagy távolságok, fuvarozások szükségé szerint a ló használatát teszik indokolttá.

Természetes tehát, hogy így a gazda egyik legfontosabb feladata, hogy állományját megfelelően tartsa, gondozza és ápolja, mert csak így tudja ezt a nagy vagyontérket fenntartani és csak így kívánhatja állatától, hogy azok teljes munkaképességüket kifejtthessék.

Ha a lovak ápolásáról és gondozásáról akarunk beszélni, akkor elsősorban azok jó elhelyezéséről, egészséges és megfelelő istállójáról kell szólnunk. Ennek világosnak, szellőzethetőnek, száraznak s eléggé tágasnak kell lennie. Igen fontos az állás padozata, mert annak nem szabad sem túlságosan keménynek, sem pedig sárosnak lennie, a pata egészségi szempontjából. Erre a célra legalkalmasabb az egymás mellé élre állított téglák. Használható a keményfa palló, ennek azonban az a hátránya, hogy nem eléggé szilárd, kevésbé tisztán tartható és a dobogástól lármas. Semmiesetre sem ajánlható a termésköböl készült, kemény és heve-hupás állás. Párnából legyen is az állás, nagyon kell vigyázni, hogy kellő esése legyen és ezáltal a trágyalé az istállóból mihamarabb kifolyhasson.

A tulajdonképpeni ápolás a mindennap teljesítendő gondos jótakarítással kezdődik, mert ne feledjük el a régi mondást, hogy „Jó takarítás, fél abrak”. Az egész napi izzadság, sár, por ráakodik a lovak bőrre és a bőrműködést akadályozza és ezért nagyon fontos ennek eltávolítása. A megizzadtan az istállóba kerülő lovakat szalmacsutakkal alaposan szárazra kell dörzsölni. A tulajdonképpeni takarítást reggel is csutakolással kell kezdeni. Ezt követi a kefézés. A vakaró használata a lőtisztításnál, főképpen a keféből a pornak eltávolítására való, és legfeljebb az összeszerező szőrcsomók fellazítására használható, de semmiesetre sem a ló bőrének kaparására, mert ezzel felsértjük azt, különösen a csontos részekben, lábakon. Eppen ezért csakis tómpa vakarót használjunk.

Megmérgezhető-e a szervezet egyszerű ételekkel is?

Igen! Ha a gyomor nem emészt rendszeresen, ha a máj nem működik rendszeresen. Mert tudvalevő az, hogy minden megevezt étel emésztése alatt mérgező anyagok is választódnak ki, amelyeket főleg a máj és vese hivatott méregteleníteni. Ha ezek megbetegszenek, akkor emiatt a szervezetben egy abnormális méreglerakódás képződik, salakok, savak, meszesedések formájában, amelyek rendkívüli rombolásokat idéznek elő később szervezetiünkben.

A világhírű amerikai Gastro-D. gyógyszer, amely ma már a gyomorbetegségekre bir rendkívüli hatással, normális állapotot teremt és a már fennálló gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknél a legkitünőbb eredményeket érték el vele.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett CSÁSZÁR E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Nem szabad elfeledkezni a sörény és fark ápolásáról, amely fésüléssel, meleg vízzel, szappannal való mosással történik. A ledörgölt fark többnyire rossz ápolásnak, tetvésségnek a jele. Igaz lovak sörényét, farkát nyírni nem tanácsos, sőt még a csüdnyírás sem ajánlható, mert a szörzetet a természet védelem céljából növesztette. Ezt is mosással, csutakolással tartjuk tisztán.

Elsőrendű fontossággal bir a pataápolás. A pata naponta kell tisztítani, trágyától, sártól kikaparni, gyakran mosni és időnkint nem avasodó zsírral, vajjal kenni. Nagyon fontos, hogy mindig jó és szakértő kovacsul patkoltassuk a kemény uton járó lovakat, ha pedig a lovak nem járnak köves uton, akkor is gondoskodjunk róla, hogy a pata rendszeren tisztítva és faragva legyen, nehogy az túl hosszúra nőjön és berepedjen.

Az ápoláshoz és gondozáshoz hozzátartozik a lovak helyes takarmányozása. Az etetési időket lehetőleg pontosan be kell tartani. Azt tudjuk, hogy a pihenő állapot kevesebb takarmánnyal éri be, mint a munkát végző. Az előbbinek a fenntartó takarmányt adjuk, amit a végzett munka nagyságához szabott takarmánypótlékkal, a termelőtakarmánnyal, abrakkal egészítünk ki. Télen a takarmányozás lehetőleg olcsó legyen, miután a munkateljesítmény is csekély. Ekkor használhatjuk a tavaszi kalászosok, nem penészes, szalmáját Nagyobb munkateljesítmény esetén szükséges megfelelő széna és 2—5 kgr. abrak lovaknak. A lovak legnagyobb erőtakarmánya a zab, azonban tekintve azt, hogy ez a legdrágább, a zabadag egy részét pótolhatjuk tengeri darával, különösen, ha nem futó, hanem lassu igaismunkát végző lovakról van szó. A kukorica ugyanis erősebben izzaszt. Buza, rozs kevésbé alkalmas, mert kőlikát idézhet elő. Meg kell jegyeznünk, hogy a jó csikóneveléshez a zab nélkülözhetetlen.

Nagy figyelmet érdemel a lovak tavaszi és nyári zöldtakarmányozása, mert azáltal a tartást olcsóbbá teherjük. Ennek a minél korábbi elkezdésére a legalkalmasabb a zöld rozs és rozsos-borsó, valamint egész nyáron át a zöld lucerna, amely oly tápús takarmány, hogy az abrakot is pótolja. Tanácsos azonban a zöldtakarmányozásnál, hogy az etetésnél a zöld közé kevés száraz takarmányt (szalma, széna) keverjünk, mert ez a lovak emésztését és bélműködését előnyösen befolyásolja.

Az itatásnál szabálynak tekintjük, hogy a lovakat gyakran itassuk, de sohasem hagyjuk figyelmen kívül, hogy felhevült, izzadt lovakat ne itassunk. Legcélszerűbb kifogás után kevés száraz takarmányt adni, azután itatni és az abrakot itatás után adni. A lovak kenyések, tehát ügyeljünk, hogy a takarmány penészes és rothadásmentes, a víz pedig egészséges és friss legyen.

Igen fontos, hogy a gazda nagy gondot fordítson a szerszámokra is, főképpen arra, hogy azok teljesen a lovakra legyenek szabva, nehogy töréseket, sebeket okozzanak. Ugyanígy arra is, hogy ezeket állandó gondozással és megfelelő zsírozással puhán és jókarban tartjuk.

Ezek volnának röviden a lóápolás és gondozás terén azok a főbb szempontok és teendők, amelyeket gazdatársainknak saját érdekükben, megszívlelésre és követésre ajánlunk.

— Bélyegmentesen kell kiállítani a munkakönyveket. Bucuresti. A pénzügyminisztérium előző rendelkezései szerint a munkakamarák által kibocsátott munkakönyvekre 27 leies okmány és 2 leies repülőbélyegvet kellett ragasztani. Ezt a rendelkezést most a pénzügyminiszter visszavonta. A munkaügyi miniszter körrendeletben értesítette az összes munkakamarákat, hogy a jövőben bélyegmentesen adják ki a munkakönyveket.

Kedvezményes utazás

New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

a HOLLAND-AMERIKA LINIE

KENYELMES UJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába
Középamerikába
Ausztráliába
Délamerikába
Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és prospektusok

ORT. utazási irodákban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.
 TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.
 BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.
 Tel. 4.41.65.

Visszavonták a tőkekamatadó és a fizetések utáni adó leróására adott haladékokat

Az említett összegeket április 30-ig ki kell egyenlíteni!

Az aradi pénzügyigazgatóságra érkezett értesítés szerint a pénzügyminisztérium visszavonta a tőkekamatadót, valamint a fizetések utáni adó részletekben való törlesztésére adott kedvezményeket, valamint az ezzel kapcsolatos haladékokat. Az említett összegeket az érdekeltek április 30-ig kötelesek kifizetni, mert ellenkező esetben kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel ellenük.

Megjelent a nyersbőr-ármeghatározásról szóló városi rendelet

Az Aradi Közlöny már részletesen ismertette azt a határozatot, amely a nyersbőrök szabadforgalmának szabályozására vonatkozik és amelynek ügyében a városvezetésnek rendeletet kellett kibocsátania. Ez a rendelet most jelent meg és az alábbiakban ismertetjük teljes részletességgel:

1. A 16 kilónál súlyosabb borju, marha és csikóbőr ára, amik az aradi vágóhídon eszközölt vágásokból származnak, 1939. május elsejétől május harmincegyedikéig a következőképpen szabályoztatik: a) Ugynevezett fehér bőr 40 lej, vörös bőr 42 lej kilonként. b) Hibás bőrök (vágással, lyukkal stb.) árából 5-10 százalékos levonás eszközölhető a fenti alapösszeg szerint.

2. Azon mészárosok, vagy azoknak társai, akik a fenti rendelkezés alá eső bőroket elvonják az eladástól, a törvényben előírt büntetésen kívül abban a megtorlásban is részesülnek, hogy 1-6 hónapig terjedő időtartamra eltiltának a vágóhídi vágástól. Ezt a kizárást a vágóhíd igazgatósága hajtja végre a nyersbőrrel kapcsolatos intézkedések végrehajtását intéző bizottság kérelmére.

= Eladott aradi ingatlanok: Kiss Erzsébet eladott a Bittó-dűllőben egy holdas szántót 35.000 leiert Kellner János és neje. — Truta Mihályné eladta a Gábor-dűllőben 1 hold 1460 négyzetöles szántó fele jutalékát 30.000 leiert Colarov Molsenak. — Grünberger Ida eladta a Calea Bihorului 7. sz. házat 900.000 leiert Zengraf Lajosné és társainak. — Bartlenszky Edmund és neje eladták a Str. Căminilor 8. sz. 182 négyzetöles telket 8000 leiert Roman Iosifné és társainak. — Erdődy Lajos eladta a Str. Căp. Ignat 39. sz. házat 200.000 leiert Matekovits László és társainak. — Bozay Árpád eladta a Str. Gh. Lazar 3. sz. ház fele jutalékát Diószeghy Brúnhildának. — Sampek István és neje eladták a Str. Rahovei 210 négyzetöles telket 80.000 leiert Cotrus Aron és neje. — Spier Márton és neje eladták a Str. Banul Mărăcine 11c. sz. 140 négyzetöles telket 130.000 leiert Guttmann Jenő és neje. — Lengyel Emánuelné és társai eladták a Str. Moise Nicoară 11. sz. házat 1.312.500 leiert Krausz Judit-Ioana-nak. — Molnár István eladott a Szerecsiházi-dűllőben 10 hold szántót 155.000 leiert Fedor István és neje. — Duma Ioan és Lazar eladták a Szerecsiházi-dűllőben 2 hold 961 négyzetöles szántót 30.000 leiert Sclovan Stefanak. — Horváth Pál és neje eladták a Str. Alex. Gavra 12. sz. házat 75.000 leiert Sima Miklósnak. — Soc. An. de Exploat. Gheorgheni eladta a Str. Sf. Gheorghe 11. sz. házat 120.000 leiert Welsz Cecília és Ilonának. — Rosu Nicolae és neje eladták a Rozer-dűllőben 176 négyzetöles telket 20.000 leiert Kéri Sándor és neje. — Drechin Nicolae eladta a Str. Gh. Ionescu 28. sz. 123 négyzetöles telket 28.500 leiert Mittelbrunn Károly és neje. — Kátai Sándor és neje eladták a Pesti-dűllőben 1 hold 10.000 leiert Kátai Józsefnek. — Lakatos Emánuelné eladta a Zimándi-dűllőben 200 négyzetöles telket 30.000 leiert Cheveresan Teodor és neje.

Olesó lakásra nincs pondia,

ha megszűl a

METROPOLE-ban
PESTEN, VII. Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, modern, meleg folyóvizes, telefonos szobák 5 pengőtől. — Hosszabb tartózkodásnál árengedmény. — Patinás biru étterem. — Remek cigányzene.

E hirdetés felmutatója 10% engedményt kap!

Bosch
gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. București
és fiókjai.

Kapható az ország összes szaküzleteiben.

OPEL AUTOALKATRÉSZEK képviselete, BOSCH-gyertyák Veres László

kerékpár, rádió és autoalkatrész szaküzletben,
Bul. Reg. Ferd. 47. Tel. 27-56

— Május 15-ig adott haladékokat a minisztérium az egyenértékadóval kapcsolatos vallomások benyújtására. Az aradi pénzügyigazgatóságra érkezett 602.642-1939. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében a minisztérium az egyenérték adóval kapcsolatos adóvallomás benyújtásának a határidejét május 15-ig meghosszabbította.

— Kereskedelmi kapcsolatok az Egyesült-Államokkal. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatala közli, hogy I. F. Brun, a „Roumanian Trade Office”-cég főnöke, a román nemzetgazdasági minisztérium newyorki levelezője (Newyork, 500, Fifth Avenue), aki az amerikai piac alapos ismerője, készséggel rendelkezésre áll a román kereskedőknek és iparosoknak és tájékoztatást, utbaigazítást és tanácsot nyújt a hozzáfutóknak.

— NEGYVENKÉTEZER LEI ARADVÁROS VÁLTARTOZÁSAINAK KAMATFEDEZÉSÉRE. A város pénzügyi szolgálata 42.502 leit utalt ki a Victoria takarékpénztár számára egymillió leinyi váltótartozása kamatainak és váltóköltégeinek fedezésére.

— Julius 9-ig meghosszabbították az exportör-egyesületek megalakulásának határidejét. A Monitorul Oficial legutóbbi számában rendelettervény jelent meg, amelynek értelmében július 9-ig adnak határidőt az exportör-egyesületek megalakulására.

— A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai: Dollár 141,52-143,59, font 662,40-672,75, palesztinai font 663,09-673,64, holland forint 75,14-76,31, svájci frank 31,74-32,22, francia frank 3,78-3,85, márka 40,50-41,60, pengő 25-27.

Egy egész láda műkincs eltűnt a »Paris« pusztulása alkalmával

Nem sikerült eloszlatni a luksushajó égését előidéző okok eredetét rejtő homályt

Párisból jelentik: A francia lapok változatlan érdeklődéssel foglalkoznak a „Paris” óceánjáró pusztulásával és érdekes részleteket közölnek. A tűz felfedezését követő hajnali 5 órakor már ugylátszott, hogy a veszedelmes elemet sikerült teljesen megfékezni és a hajó megmenekült, de 9 óra 20 perckor, az apály felborította a hajó egyensúlyi helyzetét, amihez hozzájárult az oltás során az óceánjáróra került vízmennyiség is, a biztonsági kötelek elszakadtak és a „Paris” lassan a víz alá merült.

Már éjszaka fél 12 órakor nyilvánvaló volt, hogy a tüzet nem sikerült elfojtani és megkezdődött a leltározása azoknak a művészi tárgyaknak, amelyeket a Parisnak Newyorkba kellett volna szállítani. Szerencsére a korszerű művészet értékes darabjai még nem hagyták el Páris. A Louvre képei nem szenvedtek semmi kárt, viszont két nagyértékű váza eltűnt. Ezek a vázak Bourdelle, a híres szobrász művei. Egyéb műtárgyak és a nemzeti könyvtár által kölcsönzött könyvek is eltűntek.

Russiéres, a francia állambiztonsági rendőrség igazgatója a lapok munkatársai előtt kijelentette, hogy egyelőre lehetetlen megállapítani, vajjon bünyös kezek okozták-e a tüzet. Hangsúlyozta Bussiéres igazgató, hogy a hajóval kapcsolatosan alkalmazott előzetes biztonsági intézkedésekre nem volt különösebb ok, hanem ezek az intézkedések általános jellegűek voltak és a nemzetközi diplomáciai feszültséggel állottak összefüggésben.

A nyomozás során megállapították, hogy a műtárgyakkal telt 10 láda közül — amelynek tartalma a Louvre tulajdonát képezi — egy láda eltűnt. Ez a láda az óceánjáróval együtt elsüllyedt. Ennek tartalmát Carpeau,

Franklin és más híres francia szobrászok művei képezték, amelyeknek összértékét több, mint 170 ezer frankra becsülik.

Helyszíni vizsgálatot rendezett Le Havre-ban a francia kereskedelmi hajózási ügyének minisztere is, aki kihallgatta az óceánjáró tisztjeit.

Francia hadihajó oldalához csapott a hullám egy spanyol halászhajót

Gibraltárból jelentik: A spanyol lobogó alatt futó „San Vicente” halászhajó a Földközi tengeren elsüllyedt. Személyzetét a közvetlen közelben tartózkodó és a szerencsétlenség színelvére siető „Volta” francia torpedóromboló vette fedélzetére. A spanyol halászhajó Algéciras felé volt utban és a francia hadihajó feltartóztatta. A „San Vicente” meg is állott és amikor a két hajó teljesen egymás mellé siklott, egy hatalmas hullám eltepte a drótkötelet, mely a halászhajót a hadihajóhoz kötötte, a „San Vicente”-t pedig a „Volta” oldalához csapta, úgy hogy pár pillanat alatt elsüllyedt a szenvedett sérülések következtében. (R.)

Hirdessen
az Aradi Közlöny-ben

